

RAPPORT

Geactualiseerde quickscan zonnepark Westerwolde (Blijham)

In het kader van de Wnb en het NNN

Klant: Solarpark Westerwolde B.V.

Referentie: BG8591WATRP2103031610

Status: S0/P01.01

Datum: 4 maart 2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Euvelgunnerweg 25A
9723 CV GRONINGEN
Water

Trade register number: 56515154

+31 88 348 53 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Geactualiseerde quickscan zonnepark Westerwolde (Blijham)

Ondertitel: Quickscan zonnepark Westerwolde
Referentie: BG8591WATRP2103031610
Status: P01.01/S0
Datum: 4 maart 2021
Projectnaam: Westerwolde
Projectnummer: BG8591
Auteur(s): Linda Wortel, Jerry Olthuis

Opgesteld door: Linda Wortel & Jerry Olthuis

Gecontroleerd door: Geoffrey de Rooij en Linda Wortel

Datum: 23 augustus 2019/ GdR,
4 maart 2021/ LHW

Goedgekeurd door: Remco Drewes

Datum: 4 maart 2021/ RD

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever. Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Ligging plangebied en huidige situatie	1
3	Uitgangspunten van het ontwerp	6
4	Voorkomen beschermde soorten Wet natuurbescherming	7
4.1	Vaatplanten	7
4.2	Zoogdieren, inclusief vleermuizen	8
4.3	Vissen	8
4.4	Reptielen & amfibieën	8
4.5	Broedvogels	9
4.6	Ongewervelden	9
5	Voorkomende beschermde gebieden	10
6	Effectbeoordeling Wnb en NNN	11
7	Conclusies en aanbevelingen	12
	Geraadpleegde bronnen	13

Bijlagen

Bijlage 1: Beknopt kader natuurwet- en regelgeving

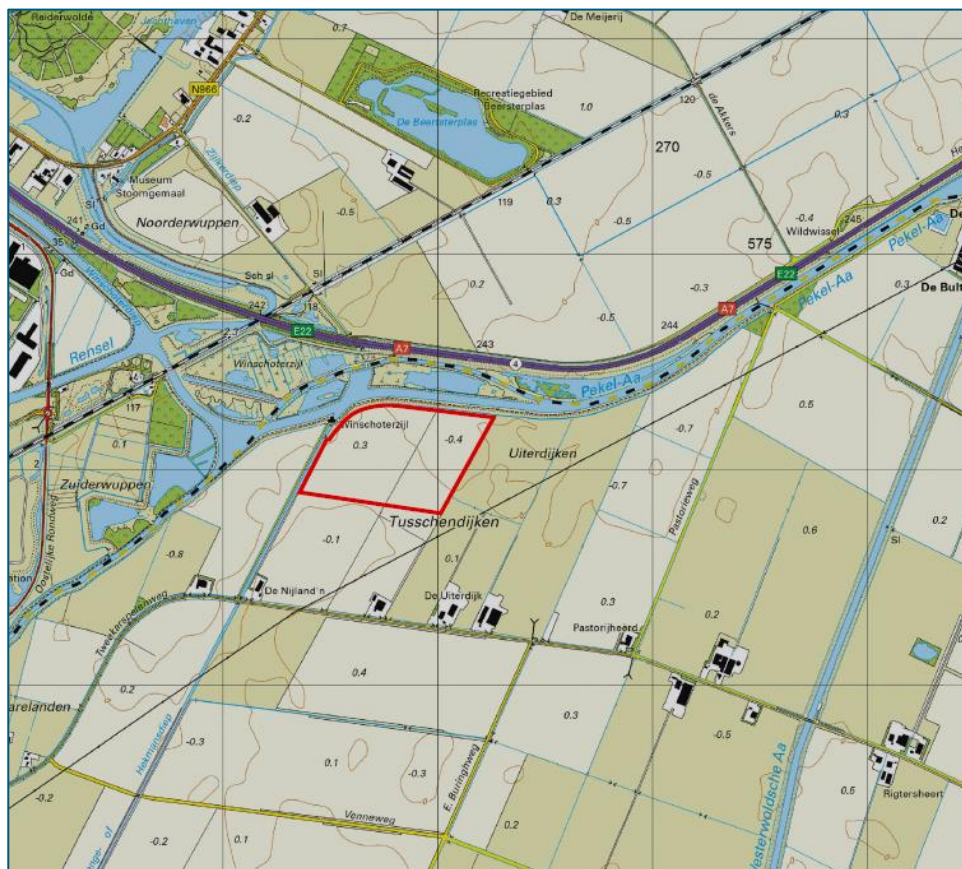
1 Inleiding

Solarpark Westerwolde BV heeft in 2019 een principeakkoord bereikt met de eigenaar van perceel Wedde, sectie I, nummer 1713 in de gemeente Westerwolde om een zonnepark van circa 40 hectare te ontwikkelen. In 2020 heeft echter een wijziging in de oppervlakte en het ontwerp van het zonnepark plaatsgevonden en is er een perceel ten westen van het voormalige perceel bijgekomen. De totale oppervlakte van het nieuw te realiseren zonnepark bedraagt 30 hectare. Bij het opstellen van het landschappelijke inpassingsplan zijn verschillende inrichtingsvarianten vergeleken en is een voorkeursvariant bepaald, namelijk de optimale ecologische inrichting. Deze variant gaat uit van een optimale ecologie waarbij kruidenrijk vochtig hooiland, een licht verhoogde struweelzone met inheemse heesters en een ecologische oever met een rietzone gecombineerd worden. Het zonnepark kan potentieel een vermogen van circa 38MWp opwekken. Daarmee kunnen ruim 10.000 huishoudens van stroom worden voorzien en vindt een besparing van ruim 14.000 ton CO₂ per jaar plaats. In het kader van de actualisatie van het ontwerp van het zonnepark is deze natuurtoets geactualiseerd waarvoor in maart 2021 een aanvullend veldbezoek is uitgevoerd.

Het inrichten van een zonnepark is een ruimtelijke ingreep zoals bedoeld in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Een beknopte beschrijving van de natuurwet en -regelgeving is in Bijlage 1 opgenomen. In dat kader is een toets nodig aan het soorten- en gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb, omdat effecten op beschermde soorten niet op voorhand uitgesloten zijn. Dit rapport voorziet in een toets aan het soorten- en gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en een toets aan het beleid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), aan de hand van een bureaustudie en een habitatgeschiktheidsanalyse. Omdat er geen bomen worden gekapt is een toetsing aan het Houtopstandendeel van de Wnb niet noodzakelijk.

2 Ligging plangebied en huidige situatie

Het plangebied is onderdeel van een grootschalig open agrarisch landschap in Blijham binnen de gemeente Westerwolde. Het plangebied zelf bestaat uit twee akkerpercelen, gescheiden door een sloot. Het plangebied en de omliggende akkers en graslanden worden zeer intensief beheerd en bemest. Rondom liggen greppels en sloten die tijdens beide uitgevoerde veldbezoeken deels water en deels bijna droog waren. Over het oostelijke perceel loopt een hoogspanningsroute met één mast op het plangebied zelf. De omliggende greppels hebben allen vrij steile oevers en ruige oeverbegroeiing van riet en brandnetel (ten tijde van het veldbezoek in 2019). Ten tijde van het aanvullende veldbezoek in maart 2021 ontbrak het de sloten aan een ruige oever- en waterbegroeiing en stond het waterpeil laag, met een hoge drooglegging. Ten zuiden wordt het plangebied begrenst door andere akkerpercelen. Ten westen wordt het plangebied begrenst door het Langediep, hier is tevens een gemaal aanwezig. Ten zuidwesten en zuidoosten van het plangebied liggen agrarische erven met woningen en schuren. Rond het erf en de gebouwen ligt een houtsingel. Andere landschapselementen rond het plangebied zijn niet aanwezig. Ten noorden van het plangebied ligt een dijk met fietspad. Aan de andere kant van de dijk ligt de Pekel Aa, tevens onderdeel van de NNN. In Figuur 2-1 is het plangebied op een luchtfoto weergegeven. De Figuren 2-2 t/m 2-9 geven een indruk van het plangebied.

Figuur 2-1: Ligging plangebied, weergegeven in rood (Bron: Laos).

Figuur 2-2: Overzicht over het oostelijke perceel van het plangebied met de hoogspanningsmasten (veldbezoek 2019) (foto: RHDHV).

Figuur 2-3: Overzicht van het oostelijke perceel binnen het plangebied (veldbezoek 2021) (foto: RHDHV).

Figuur 2-4: Overzicht van het westelijke perceel binnen het plangebied, bestaande uit geploegde akker. Links ligt de sloot tussen de beide percelen. (Veldbezoek 2021) (foto: RHDHV).

Figuur 2-5: Sloop gelegen tussen de beide percelen binnen het plangebied, met erg steile oevers, geen ruige begroeiing en een lage waterstand (als gevolg van een hoge drooglegging) (veldbezoek 2021) (Foto: RHDHV).

Figuur 2-6: De sloot en dijk ten noorden van het plangebied (veldbezoek 2019) (foto: RHDHV).

Figuur 2-7: Het Langediep ten westen van het plangebied, met het gemaal ten noordwesten van het plangebied (veldbezoek 2021) (foto: RHDHV).

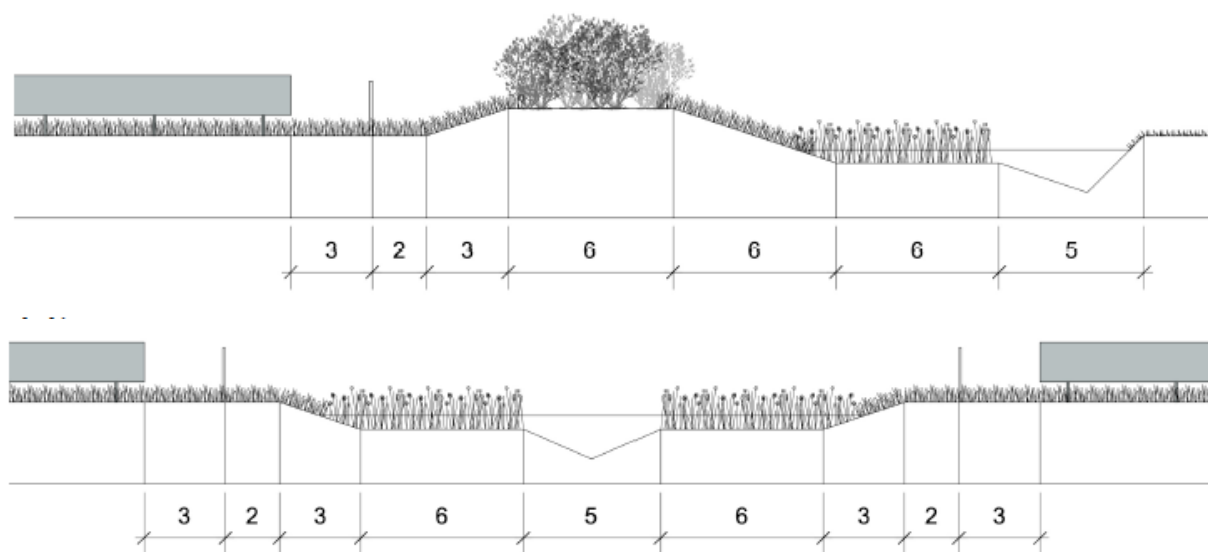
Figuur 2-8: Sloot en houtsingel rond agrarische gebouwen ten zuiden van het plangebied (veldbezoek 2019) (foto: RHDHV).

3 Uitgangspunten van het ontwerp

Solarpark Westerwolde BV is voornemens een op het zuiden gericht zonnepark te realiseren op 30 ha landbouwgrond liggend in de gemeente Westerwolde. Het zonnepark zal een vermogen krijgen van ongeveer 38MWp. Dit levert een bijdrage aan de duurzaamheidsambities van de gemeente. Het plangebied zal worden omgeven door sloten met aan de plangebied-zijde een natte rietzone. Ook de sloot die door het plangebied snijdt wordt aan beide zijden voorzien van een rietzone waarvoor net als bij de andere watergangen werkzaamheden in de oeverzone plaatsvinden. De randen worden verder voorzien van een lage begroeide grondwal. Zo ontstaan zowel natte als droge natuurwaarden en blijft ook het zonnepark uit het zicht. In Figuur 3-1 is de ontwerptekening van de ecologische inrichting gelegen om het te realiseren zonnepark. In Figuur 3-2 zijn enkele dwarsdoorsneden van de te realiseren groenstrook om het zonnepark weergegeven. In het kader van de aanleg van het zonnepark en de ecologische inrichting worden graafwerkzaamheden aan oevers uitgevoerd. Er worden geen bomen gekapt.

Figuur 3-1: Ontwerptekening van de landschappelijke inrichting, waarbij de zonnepanelen gesitueerd worden binnen de daarbinnen gelegen grijze vlakken (Bron: Laos).

Figuur 3-2: Voorbeeld van enkele dwarsdoorsneden van de ecologische inrichting van het zonnepark (Bron: Laos).

4 Voorkomen beschermde soorten Wet natuurbescherming

Op basis van de raadpleging van verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF; geraadpleegde range: 1 januari 2011 t/m 1 maart 2021 en verspreidingsatlassen (NDFF Verspreidingsatlas, onder andere van amfibieën, reptielen en zoogdieren), is een beeld gevormd van voorkomende beschermde soorten. De habitatgeschiktheid van het plangebied en directe omgeving voor deze soorten is ingeschat aan de hand van een verkennend veldbezoek op 30 juli 2019 en een aanvullend veldbezoek op 1 maart 2021, na aanleiding van de wijziging van het ontwerp van het zonnepark. Het weer ten tijde van het veldbezoek in 2019 was zonnig met een maximale temperatuur van circa 29 graden. Dit veldbezoek is uitgevoerd door Arne Kijk in de Vegte in de hoedanigheid van ter zake deskundige ecooloog in dienst bij RHDHV zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Het weer ten tijde van het veldbezoek op 1 maart 2021 was licht bewolkt en zonnig met een temperatuur van 10 graden. Dit veldbezoek is uitgevoerd door Jerry Olthuis in de hoedanigheid van ter zake deskundige ecooloog in dienst bij RHDHV zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Hieronder volgt per soortgroep een uitwerking van de bevindingen.

4.1 Vaatplanten

Het plangebied en de directe omgeving daarvan voorziet op grond van geraadpleegde verspreidingsgegevens en de aanwezige habitats niet in groeiplaatsen van krachtens de Wnb beschermde vaatplanten. Tijdens beide veldbezoeken bestond het plangebied namelijk uit intensief gebruikt akkerland. In het graan waren ten tijde van het verkennende veldbezoek in 2019 nauwelijks kruiden aanwezig. Rond de sloten rond het plangebied zijn tijdens de beide veldbezoeken eveneens geen beschermde soorten waargenomen. Ook in de houtsingel rond het agrarisch bedrijf zijn geen beschermde planten soorten aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde planten soorten kan worden uitgesloten op basis van gebrek aan waarnemingen en geschikte habitats.

Beschermde vaatplanten binnen het plangebied zijn afwezig.

4.2 Zoogdieren, inclusief vleermuizen

Uit de geraadpleegde verspreidingsgegevens (NDDF) blijkt dat er rond het plangebied slechts drie beschermde zoogdiersoorten zijn waargenomen net buiten het plangebied. Het betreft een waarneming van een laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De houtsingels rondom de agrarische gebouwen ten zuiden van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Deze liggen echter buiten het plangebied. Het Langediep, de noordelijke sloot en dijklichaam kunnen dienen als vliegroute, gezien deze lijnvormige elementen vormen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied is uitgesloten, gezien het ontbreken van gebouwen en bomen.

Andere waarnemingen van beschermde soorten zoogdieren zijn niet bekend en ook tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. De verspreidingsatlassen van beschermde soorten laten ook zien dat er geen overlap van hun leefgebied is met het plangebied. Het plangebied kent ook geen geschikt leefgebied voor beschermde zoogdiersoorten. De houtsingel is mogelijk wel een leefgebied voor algemene zoogdiersoorten als het haas en ree. Ten tijde van het veldbezoek in maart 2021 zijn twee hazen waargenomen en enkele sporen van de ree. Voor ruimtelijke ingrepen geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren, waaronder konijn, haas en ree. Wel geldt de wettelijke zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, zie Hoofdstuk 7.

Het akkergebied heeft geen functie als leefgebied voor wettelijk beschermde zoogdieren. De noordelijke sloot, het Langediep en het dijklichaam dienen mogelijk als vliegroute voor vleermuizen.

4.3 Vissen

Binnen het plangebied zelf komt slechts één greppel voor. Deze sloot was tijdens het veldbezoek bijna drooggefallen en had zeer steile en relatief kale oevers, zie Figuur 2-5. Aan de begroeiing tot op de bodem is af te lezen dat de sloot wel vaker droogvalt. Dat betekent dat het geen geschikt leefgebied is voor vissen. De twee brede sloten met oevervegetatie en waterplanten en het Langediep zijn wel geschikt leefgebied voor algemene vissoorten, maar niet voor beschermde soorten. Beschermde vissoorten stellen hogere eisen aan het leefgebied als het om stroomsnelheid, morfologie en voedselrijkdom gaat. Deze sloten liggen echter buiten het plangebied.

Er komen geen beschermde vissoorten voor in het plangebied.

4.4 Reptielen & amfibieën

Geraadpleegde verspreidingsgegevens wijzen niet op het voorkomen van beschermde reptielen- en amfibiesoorten in en rond het plangebied. Binnen het plangebied komt slechts één sloot voor die soms droog valt. Deze greppel en de sloten langs het plangebied zijn ongeschikt al voortplantingswater voor amfibieën, als gevolg van de hoge voedselrijkdom. Ook is er geen geschikt landhabitat voor amfibieën in of rond het plangebied. De verspreidingsatlas voor amfibieën geeft ook aan dat het verspreidingsgebied van beschermde soorten als de poelkikker, heikikker en rugstreeppad niet overlapt met het plangebied. Voor wat betreft reptielen geldt dat er ter hoogte van het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig is. Reptielen hebben voldoende oppervlakte nodig met afwisseling in structuur en aanwezigheid van kale, zanderige plekken en anderzijds voldoende dekking in de winter. Het eentonige graslandperceel voorziet niet in geschikt leefgebied voor reptielen. Ook de verspreidingsatlas geeft aan dat het verspreidingsgebied van beschermde reptielen niet overlapt met het plangebied. Tijdens de veldbezoeken zijn ook geen andere amfibieën of reptielen binnen het plangebied waargenomen. Ook zijn geen potentieel geschikte leefgebieden voor andere soorten aangetroffen.

Er komen geen beschermde reptielen of amfibieën voor in het plangebied.

4.5 Broedvogels

In het plangebied zelf zijn geen waarnemingen van broedvogels bekend. Volgens de geraadpleegde verspreidingsgegevens zijn aan de rand van het plangebied aan de noordkant langs de Pekel Aa in het moerasgebiedje blauwborst en grauwe gors waargenomen. Ook is een zwarte roodstaart net buiten het plangebied waargenomen. Deze soort is van nature een rotsbroeder maar heeft zich aangepast en broedt in ons land voornamelijk in gebouwen. Waarschijnlijk broedt de soort in een van de agrarische gebouwen in de omgeving. Tijdens het veldbezoek in maart 2021 zijn waarnemingen gedaan van veldleeuwerik, fazant, knobbelzwaan, grauwe gans en zwarte kraai gedaan. De intensief beheerde akker is mogelijk een marginaal broedgebied voor weide- of akkervogels, zoals veldleeuwerik, kievit en graspieper. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen tijdens het veldbezoek.

Mogelijk maken enkele akkervogels gebruik van het plangebied als broedgebied.

4.6 Ongewervelden

Geraadpleegde verspreidingsgegevens, de verspreidingsatlas van beschermde ongewervelden en het oriënterend veldbezoek wijzen niet op het voorkomen van strenger beschermde ongewervelden, zoals slakken, dagvlinders, libellen en overige insecten en weekdieren. Op basis van het aanwezige biotoop – intensief beheerd akkerland en afwezigheid geschikte waardplanten - ligt het voorkomen van strenger beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden niet voor de hand en kan zodoende uitgesloten worden.

Het plangebied heeft geen functie als leefgebied voor wettelijk beschermde ongewervelden.

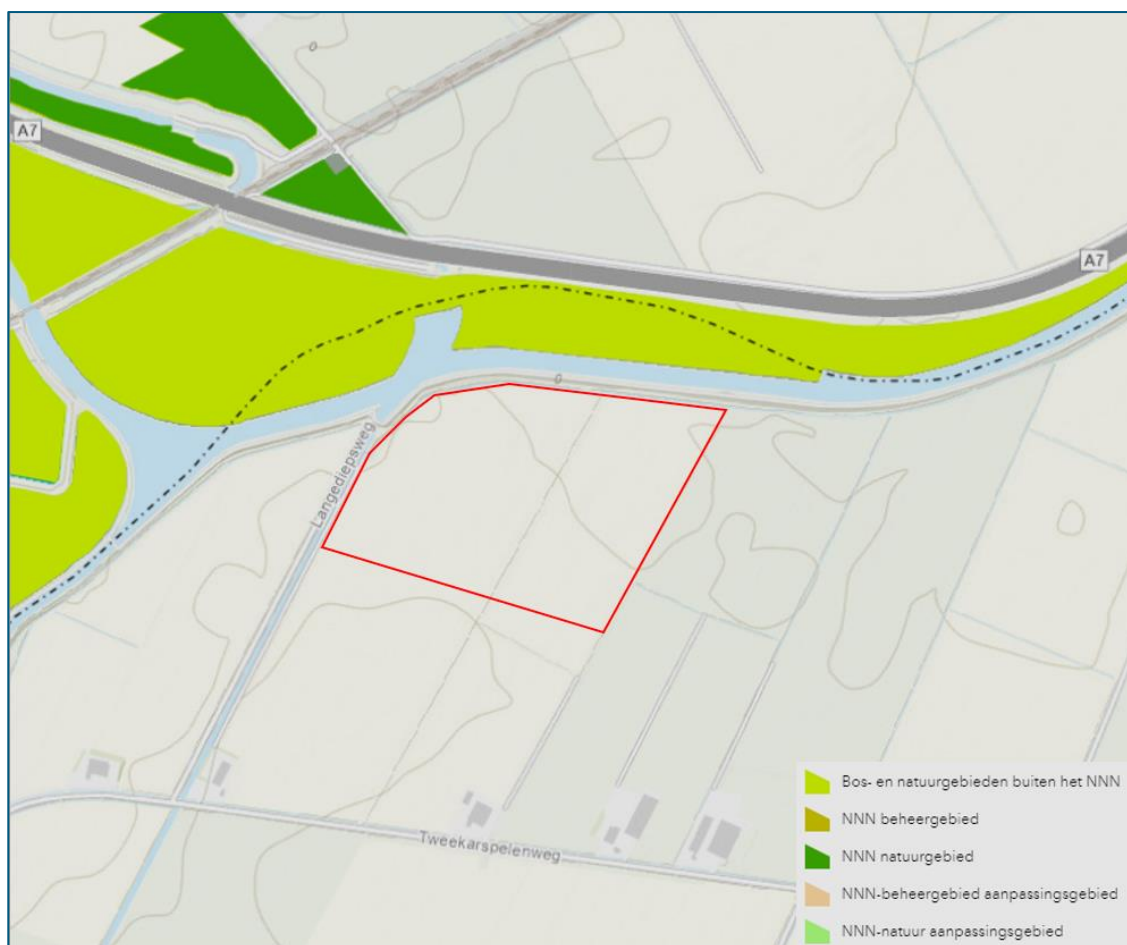
5 Voorkomende beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebieden. Deze gebieden hebben betrekking op Europees beschermde gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het gaat hier veelal om de ecologisch en landschappelijk meest waardevolle gebieden op regionaal dan wel nationaal niveau. Omdat externe werking in het kader van Natura 2000 deel uitmaakt van het toetsingskader, is het van belang om te bepalen welke gebieden in de omgeving van het plangebied liggen. Het meest dichtbij zijnde Natura 2000-gebied in Nederland ligt op meer dan 10 kilometer hemelsbreed van het plangebied. Het betreft het Natura2000-gebied de Waddenzee. Door de grote afstand en de aard van de ingreep zijn vrijwel alle negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de ingreep op voorhand uit te sluiten. Alleen stikstofuitstoot kan mogelijk een effect hebben op Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt op een afstand van circa 300 meter van het NNN met als beheertype N05.01 Moeras. Net aan de andere kant van de Pekel Aa net ten noorden van het plangebied ligt ook een klein gebied dat officieel niet binnen de NNN valt maar wel een beheertype heeft gekregen: N05.01 moeras. Deze gebiedjes maken geen onderdeel uit van een groter natuurgebied, maar vormt wel samen met andere moerasgebiedjes een ecologische verbidingszone langs de waterloop.

Figuur 5-1: Ligging plangebied, weergegeven in rood, ten opzichte van de NNN (Bron: website provincie Groningen).

6 Effectbeoordeling Wnb en NNN

Beknopte effectbeoordeling beschermde soorten Wnb

Vleermuizen kunnen foeragerend voorkomen langs de houtsingels ten zuiden van het plangebied. Deze liggen echter ver buiten het plangebied waardoor effecten op foeragerende vleermuizen zijn uitgesloten. De noordelijke sloot, het Langediep en het dijklichaam zijn geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Deze blijft na de realisatie van het zonnepark echter behouden en daarnaast worden deze ook niet onderbroken. De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd waardoor negatieve effecten op langsvliegende vleermuizen uitgesloten is. Negatieve effecten op vleermuizen zijn uitgesloten. Voor de akkers in het plangebied valt niet geheel uit te sluiten dat akker- of weidevogels het gebruiken als broedlocatie. Wanneer de aanlegfase buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd is verstoring van beschermde broedvogels niet aan de orde. Het broedseizoen loopt van circa 15 maart tot 15 augustus, de exacte periode is afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden. In de gebruiksfase van het zonnepark wordt de potentie voor akker- en weidevogels mogelijk beter, als gevolg van de ecologische en landschappelijk inpassing.

Ook de sloten rond het plangebied blijven behouden, waardoor er geen permanente negatieve effecten optreden op mogelijke soorten die hun leefgebied in de sloten hebben. Voor andere soorten zijn er in het plangebied geen potentiële leefgebieden aanwezig.

Beknopte effectbeoordeling gebiedsbescherming Wnb

Door de grote afstand en de aard van de ingreep zijn vrijwel alle negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de ingreep op voorhand uit te sluiten. Alleen stikstofuitstoot kan mogelijk een effect hebben op Natura 2000-gebieden. De inzet van gemotoriseerd materieel tijdens de werkzaamheden leiden tot een beperkte en tijdelijke toename van stikstofdepositie. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. De effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen bestaan uit verzuuring van habitattypen of leefgebieden van soorten.

Mogelijk leiden de werkzaamheden in de uitvoeringsfase tot stikstofdepositie op kwetsbare habitattypen. Om dit te beoordelen is een AERIUS-berekening uitgevoerd. Uit deze berekening blijkt dat er geen stikstofdepositie zal plaatsvinden boven de 0,00 mol N/ha/jaar als gevolg van de realisatie van het zonnepark. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn uitgesloten.

Beknopte effectbeoordeling Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Omdat het plangebied en het planvoornemen niet liggen in beschermde natuurwaarden zoals aangeduid in de provinciale atlas van de provincie Groningen en binnen de provincie Groningen daarnaast geen sprake is van externe werking zijn negatieve effecten op wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN uitgesloten.

7 Conclusies en aanbevelingen

Soortbescherming

De kans dat beschermde akkervogels in het plangebied voorkomen is niet geheel uit te sluiten. Tijdens de aanlegfase is de kans op overtreden van de verbodsbepalingen voor broedvogels aanwezig. Door de aanlegfase buiten het broedseizoen te plannen is het overtreden van de verbodsbepalingen van de Wnb uitgesloten.

Omdat er geen andere beschermde flora en fauna voorkomt in en rond het plangebied zijn andere effecten op beschermde soorten thans niet aan de orde. Ook ten aanzien van beschermde gebieden zijn effecten niet aan de orde.

Wanneer de aanlegfase buiten het broedseizoen (ongeveer 15 maart tot 15 augustus) wordt uitgevoerd is er geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen voor soorten van de Wnb. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag zijn dan niet nodig. Vigerende natuurwetgeving staat realisatie van het plan dan niet in de weg.

Wanneer de aanlegfase wel binnen het broedseizoen (ongeveer 15 maart tot 15 augustus) uitgevoerd wordt dienen werkzaamheden onder ecologische begeleiding plaats te vinden opdat overtreding van verbodsbepalingen op artikel 3.1 van de Wnb voorkomen worden.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht. Onderstaand wordt een aantal maatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- Er wordt één richting opgewerkt, zodat kleine (zoog)dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben;
- De aannemer maakt enkel gebruik van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten voorkomen;
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een erkend ecooloog.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), reeks van 1-1-2011 t/m 1-3-2021, geraadpleegd op 1 maart 2021;
- Provincie Groningen, 2021. Natuurbeheerplan Groningen 2021.
- Verschillende verspreidingsatlassen soorten amfibieën, reptielen, zoogdieren en ongewervelden (<https://www.verspreidingsatlas.nl/>)
- Website:
<https://geoportaal.provinciegroningen.nl/portal/apps/webappviewer/index.html?id=ad221566e9fb4696a05d9d807557c9ab>

Bijlage 1: Beknopt kader natuurwet- en regelgeving

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en voegt de drie voorheen gebruikte natuurwetten (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet) samen. Het uitgangspunt van de wet is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit zonder de lasten te verhogen.

De uitwerking van de wet is vastgelegd in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming (Staatsblad, 2016).

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (art 1.11) een drietal hoofdstukken die relevant zijn voor voorliggend voornemen. Hoofdstuk 2 van de Wnb gaat over de Natura 2000-gebieden en hoofdstuk 3 over soorten en hoofdstuk 4 over houtopstanden.

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming behandelt de bescherming van soorten, de mogelijkheid om ontheffing te verlenen en dergelijke. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). In de wet zijn in de bijlagen 160 soorten opgenomen, ten aanzien waarvan onder deze wet verbodsbepalingen zijn geformuleerd die ten gevolge van een plan of project niet overtreden mogen worden. Is een dergelijke overtreding toch onlosmakelijk verbonden met een voornemen, dient hiervoor een ontheffing te worden verkregen.

Er wordt onderscheid gemaakt in internationaal beschermde soorten (Vogelrichtlijn art 3.1 en habitatrichtlijn in art 3.5) en nationaal beschermde soorten, ook wel overige soorten genoemd (in art 3.10). Internationaal beschermde soorten vallen onder het strengste beschermingsregime.

Nationaal beschermde soorten genieten een minder strenge bescherming. Dit uit zich bijvoorbeeld in het feit dat voorwaardelijke opzettelijke verstoring van nationaal beschermde soorten niet meer verboden is. Voor nationaal beschermde soorten - ook wel: andere soorten - gelden de verbodsbepalingen op grond van art. 3.10 van de Wet natuurbescherming zoals vermeld in tabel 4.1.

Tabel 4.1: Soortenbescherming: overzicht verbodsartikelen Wet natuurbescherming voor flora en fauna. HR: Habitatrichtlijn. VR: Vogelrichtlijn. Nvt: Niet van toepassing.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming Soorten Vogelrichtlijn artikel 3.1	Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming Soorten Habitatrichtlijn artikel 3.5	Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming Andere soorten artikel 3.10
Art. 3.1.1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.	Art. 3.5.1 Het is verboden in het wild levende dieren HR IV soorten (Verdrag Bern en Bonn) in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10.1.a Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden in het wild levende dieren, genoemd in de bijlage A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
Art. 3.1.2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5.4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10.1.b Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1.3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5.3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Nvt.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming Soorten Vogelrichtlijn artikel 3.1	Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming Soorten Habitatrichtlijn artikel 3.5	Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming Andere soorten artikel 3.10
Art. 3.1.4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. Art. 3.1.5 Het verbod onder 3.1.4 geldt niet als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	Nvt.
N.v.t.	Art. 3.5 5 Het is verboden planten HR (en Verdrag van Bern) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art. 3.10.1.c. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden vaatplanten genoemd in de bijlage B in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Art. 3.3 Ontheffing voorwaarden conform belangen VR	Art. 3.8 Ontheffing voorwaarden conform belangen HR	Art. 3.11 vrijstelling/ ontheffing op basis van diverse belangen

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen door middel van een verordening. Provincie Groningen heeft de provinciale verordening en vrijstelling vastgesteld. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën. Soorten die hieronder vallen zijn opgenomen in tabel 2:

Tabel 2: Algemene soorten met vrijstelling.

Zoogdiersoort	
Aardmuis	Konijn
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis
Bunzing*	Ree
Dwergmuis	Rosse woelmuis
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Egel	Veldmuis
Gewone bosspitsmuis	Vos
Haas	Woelrat
Hermelijn*	Wezel*
Huisspitsmuis	
Amfibieën	
Bruine kikker	Meerkikker
Gewone pad	Bastaardkikker (middelste groene kikker)
Kleine watersalamander	

Wet natuurbescherming - Gebiedsbescherming

Met het vervallen van de wettelijke bescherming van Beschermde of Staatsnatuurmonumenten ziet de Wet natuurbescherming voor wat betreft bescherming van gebieden uitsluitend op zogenoemde Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een samenhangend Europees netwerk van beschermde natuurgebieden bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (respectievelijk richtlijn 79/409/EEG en 92/43/EEG). Dit netwerk vormt de hoeksteen van het Europese beleid voor behoud en herstel van biodiversiteit. Een

Natura 2000-gebied en bijbehorende instandhoudingsdoelen worden vastgesteld door middel van een aanwijzingsbesluit, welke in tijd en ruimte worden uitgewerkt in een beheerplan. Samen vormen zij de juridische basis voor de Nederlandse gebiedsbescherming, waarbij de instandhoudingsdoelstellingen het gebied-specifieke toetsingskader vormen.

De bescherming van Natura 2000 gebieden is in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming geregeld. Projecten die - gelet op de instandhoudingsdoelstellingen - de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren, die een verstorend effect kunnen hebben op Natura 2000 gebieden of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen, mogen niet plaatsvinden zonder vergunning. Voor de vergunning van een dergelijk project of het vaststellen van een plan, zoals een Provinciaal Inpassingsplan, dient een Passende Beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied - rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen - te worden gemaakt (conform de artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wet natuurbescherming).

Wet natuurbescherming - Houtopstanden

De voormalige boswet is grotendeels overgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Bij de kap van ten minste 10 are of meer dan 20 bomen is een kapmelding verplicht. De Wet natuurbescherming hanteert het principe van 1-op-1 compensatie, beter bekend als de herplantplicht.

Dunningswerkzaamheden in het kader van natuurbeheer of boskap ten behoeve van realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied zijn in beginsel vrijgesteld van herplantplicht, maar dienen wel gemeld te worden. Verder zijn bijvoorbeeld fruitboomgaarden, lijnvormige beplantingen van wilgen of populieren, kerstbomen en houtopstanden op erven en tuinen vrijgesteld van bescherming.

Natuurnetwerk Nederland

Het ruimtelijk beleid voor het Natuurnetwerk Nederland, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van de ecologische verbindingzones. De bescherming van deze waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader: het zogenaamde “nee, tenzij”-regime. Dat betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Hiervoor is goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) van Gedeputeerde Staten vereist.

De wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland zijn gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze zijn te vinden in het “Natuurbeheerplan” van de betreffende provincie, de Index Natuur en Landschap en de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden voor zover de onder het Natuurnetwerk Nederland aangewezen gebieden ook in een Natura 2000-gebied liggen.

De vraag wanneer sprake is van een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden kan in het kader van het Natuurnetwerk Nederland niet in algemene zin beantwoord worden. In ieder geval worden alle plannen of projecten die ertoe leiden dat een deel van het netwerk een andere bestemming moet krijgen en daardoor uit de begrenzing moet worden gehaald als significant aangemerkt. In bestemmingsplannen moet worden aangegeven op welke gebieden het “nee, tenzij”-regime van toepassing is en moet deze bescherming worden vertaald in de voorschriften.

In geval van Natuurnetwerk Nederland hoeft in de provincie Groningen geen rekening gehouden te worden met externe werking.